

Matumuuna Inatsisartut suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut manna Naalakkersuisut saqqummiuppaat:

Uunga siunnersuut: Silaannakkut angallanneq pillugu inatsimmut aamma silaannakkut angallatinut pisinnaatitaaffinnik nalunaarsuisarneq pillugu Inatsimmut allannguutissatut inatsit assigiinngitsut Kalaallit Nunaannut atuuttussanngortinneqarnissaat pillugu kunngikkormiut peqqussutaannut Namminersorlutik Oqartussat oqaaseqaatissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassa
(Kommuninut, Nunaqarfinnut, Isorliunerusunut, Attaveqaatigiinnermut Ineqarnermullu Naalakkersuisoq)

1. Peqqussutip imaa

Rigsombudi Angallannermut Sanaartornermullu Aqutsisoqarfik sinnerlugu silaannakkut angallanneq pillugu inatsimmut aamma silaannakkut angallatinut pisinnaatitaaffinnik nalunaarsuisarneq pillugu inatsimmut allannguutissatut inatsisit assigiinngitsut Kalaallit Nunaannut atuuttussanngortinneqarnissaat pillugu kunngikkormiut peqqussutaannik nassiussisuuvoq. Inatsisit atuuttut nutarterneqarnissaat, taamaalillutillu piffissamut naapertuunnerulernissaat naleqqunnerulernissaallu siunnersuummi siunertarineqarpoq.

Siunnersuut Angallannermut Sanaartornermullu Aqutsisoqarfiup danskit silaannakkut angallanneq pillugu inatsisaannik allannguina nr. 470 2011-meersoq, nr. 654 2013-meersoq, nr. 655 2013-meersoq aammalu nr. 602 2016-meersoq tunngavigalugit suliarineqarpoq.

Allannguutinik naleqqussakkanik Kalaallit Nunaannut nuussinermi pissutsit minnerusut arlallit pitsannguiffigineqarnissaat, pingaartumillu isumannaallisaanermut tapimik taaneqartup, aammalu Angallannermut Sanaartornermullu Nakkutilliisoqarfiup, inuinnarnik silaannakkut angallassinermik ingerlaavartumik nakkutilliisuusup akilerneqartarneranut najoqqutassap nutaap naleqqunnerusullu atuutsinneqalernissaa qulakkeerneqassaaq. Kiisalu maleruagassanik, droninik inuussutissarsiuutigalugu atuinermut inuinnaallu atuinernut sinaakutissanik ersarinnerusunik pilersitsiviusussanik atuutsitsisoqalissaaq. Allannguutit kingunerisassaallu assigiinnginnertik pissutigalugu matuma kinguliani immikkoortunngorlugit inissititerneqarput.

- Silaannakkut angallammik piginnittup piginnittut nikinnerat silaannakkut angallatinut nalunaarsuiffimmut nalunaarutiginnippagu, tamatuma sunniutigisaanik timmisartuq atorneqarsinnaajunnaassaaq.
- Mittarfinnut mikisunut mikkiartortarnermi pisortat mittarfiinut mikkiartortarnertut mittarnissaq qulakkeerneqarsinnaavoq. Tassani assersuutigalugu qulimiguulinnut mittarfiit imaluunniit napparsimmavissuarnut mittarfiit pineqarput.

- Nunani tamalaani maleruagassani maleruagassiuussisoqarnerata kingunerisaanik, timmisartortitseqatigiiffiit taarsiinissamut akisussaaffeqarnerinut maleruagassiuussinissaq.
- Timmisartup timmisinnaassusia pitsaangippat tinginissaanut inerteqquteqarnissamut peqqussuteqarnissamullu inatsisitigut tunngavissat. Pissutsit maleruagassanut atuuttunut uniuuttut, soorlu suliffeqarfiup maleruagassanik atuuttunik malinninnginnerani, iluarsineqarnissaannut peqqussuteqarnissamut inatsisitigut tunngavissat.
- Silaannakkut angallassineq pillugu inatsimmi iluarsiiisutit naleqqussaanerillu allat arlallit, inatsisip kingullermik 2007-imi allannguuteqartinneqarnerata kingorna silaannakkut angallassinermi ineriartorneq tamarmiusoq tunngavigalugu.
- Ajunaartoqarneranut Ataatsimiititaliarsuup misissuisussaataitanera, maanna taamaallaat pisunut annertuunut atuuttussaq pillugu nunani tamalaani maleruagassanut naleqqussaaneq. Pisut annikinnerusut, soorlu ingerlatsinermi ajoqutit, tamatumunnga taarsiullugu maanna Angallannermut Sanaartornermullu Aqutsisoqarfimmut nalunaarutigineqartalissapput.
- Timmisartortitseqatigiiffiit mittarfiillu upalungaarsimasoqartillugu, allanillu immikkut ittunik pisoqartillugu assartuussinissamut pisinnaasanik attaveqaatinillu atugassiinissamut pisussaaffilerneqarsinnaapput. Imarisaatigut allannguisoqanngilaq, kisiannili maleruagassat ersarissut ataatsimoortullu, kiisalu suliaqarfimmi aqutsinermut maleruagassanik aalajangersaanissamut inatsisitigut tunngavissat aalajangersarneqarput.
- Angallannermut Sanaartornermullu Nakkutilliisoqarfiup, inuinnarnik silaannakkut angallassinermik ingerlaavartumik nakkutilliisuusup akilerneqartarneranut najoqqutassap nutaap naleqqunnerusullu atuutsinneqalenera. Nakkutilliineq siunissami isumannaallisaanermut tapeq 5,50 koruuniusoq, timmisartortitseqatigiiffinni ilaasunut, kalaallit mittarfiinit aallartunut tamanut akilersinneqartartoq aqutugalugu aningaasalersorneqassaaq. Angallannermut Sanaartornermullu Aqutsisoqarfiup silaannakkut angallassinermut ukiumoortumik akitsuusiisarnera peerneqassaaq, kiisalu suliaqarnermut akitsuut, Angallannermut Sanaartornermullu Aqutsisoqarfiup akuersissutinut assigiinngitsunut, tunngaviusumik allannguinermi sunniuteqarfigineqartussaannngitsunut aningaasartuutaannut matussutaasussaavoq, taamaattumillu nalunaaquttap akunneri atukkat imaluunniit akitsuutit aalajangersimasut tunngavigalugit atuisunit akilerneqartarnerat ingerlaannassalluni. Isumannaallisaanermut tapeq ataatsimut isigalugu timmisartortitseqatigiiffinnut Mittarfeqarfinnullu sipaarutaassasoq, aammalu bilitsinut akit sunniuteqarfiginerlunneqassanngitsut naliliisoqarpoq.
- Inatsisip oqaasertaani ”Naalagaaffiup Silaannakkut Angallasseqatigiiffia” ”Angallannermut Sanaartornermullu Aqutsisoqarfimmut” allanngortinneqarpoq, Naalagaaffiup Silaannakkut Angallasseqatigiiffia 1. november 2010 aallarnerfigalugu Angallannermut Sanaartornermullu Aqutsisoqarfimmut ilaalermat.
- Dronit pillugit:
Maleruagassanik, inuussutissarsiutigalugu ingerlatallit inuinnaallu droninik atuineranut sinaakkutissanik ersarissunik qulakkeeriffiusussanik atuutsitsisoqalissaaq. Pingaartumik timmisartut inuillu isumannaassusissaannut, inuinnaat eqqissisimanis-

saannut, ajortumeerianut akiuinissamut il.il. inuiaqatigiini eqqarsaatigisassat eqqarsaatigalugit.

Illoqarfinni droninik atuinissaq ullumikkutut taamaallaat inuussutissarsiutinik ingerlataqarneq siunertaralugu droninik ingerlatsisinnaanermut uppernarsaammik pissarsisoqarneratigut akuerineqarsinnaassaaq.

Illoqarfiit avataanni droninik aqutsisut droninik ingerlatsisinnaanermik uppernarsaammik pissarsinikkut dronit atorlugit timmisartornissamut maleruagassanik tunngaviusunik ilisimasaqassapput.

Droninut mikisuaqqanut suunnginnerusunut killissarisitaasunik atuutsitsisoqalissaaq, taakkulu ikittuinnarnik maleruagassaqartinneqassapput.

Dronit illoqarfinni atorneqartut nalunaarsorneqartarnissaannik piunasaqaammik atuutsitsisoqalissaaq.

Matumani inatsit sinaakkusiussaq pineqarpoq, tassanilu aalajangersakkat sukumiinerusut Angallannermut Sanaartornermullu Aqutsisoqarfimmit aalajangersarneqarsinnaapput. Assersuutigalugu dronit atorlugit timmisartornermi ullumikkut mittarfik qaninneq (mittarfik heliportiluunniit) minnerpaamik 5 km-inik aamma sakkutooqarfiit mittarfii minnerpaamik 8 km-inik ungasissuseqartussaavoq. Tamanna Kalaallit Nunaata ilarujussuani ajornartorsiutaavoq, amerlanertigut mittarfiit illoqarfinniit ungasissusii 5 km-it inorlugit isorartussuseqartarmata. Taamaattumik matuma kingorna tamatumunnga maleruagassiuussinissaq ajornarunnaartussaavoq. Assartuussinermut Ministeri inatsisip droninut tunngasortaanut piffissamut atuutsitsilerfiusussamut nassuiaateqarsinnaavoq. Tassalu dronit pillugit inatsit 1. januar 2018-imi atuutilissanngilaq, aatsaalli nalunaarummik, Kalaallit Nunaanni pissutsinik immikkut ittunik eqqarsaateqarfiusumik suliaqartoqareerpat tamanna pissalluni.

Silaannakkut angallanneq pillugu inatsimmi aamma silaannakkut angallatinut pisinnaatitaaffinnik nalunaarsuisarneq pillugu inatsimmut allannguutit atuutilerpat, Kalaallit Nunaat silaannakkut angallassinermi inatsisinik nutartikkanik, naapertuuttunik minnerunngitsumillu naleqquttunik inatsiseqalissaaq, taamaalillunilu Naalagaaffeqatigiinnermi inatsisip assigiinnerulissapput, tassani Danmark kingullermillu Savalimmiut allannguutissatut inatsisinik atuilereersimammata.

Pisortanut aningaasaqarnermut allaffissornermullu sunniutissat

Isumannaallisaanermut akiliutip ikaarsaarfigineqarnissaa ataatsimut isigalugu Mittarfeqarfiit ukiumoortumik aningaasaqarneranni 1 mio. koruunit inorlugit sipaaruteqarfigineqartussatut naliliiffigineqarpoq. Sipaagassat taakku inuussutissarsiortut namminersortut sipaagaqarnerinut naapertuuttutut isikkoqarpoq.

Pingaarnertut isigalugu matumani allaffissornermullu allannguisoqassaaq, oqartussaasuni attuumassutilinni suleriaatsinik oqinnerulersitsisussanik.

Inuussutissarsiortunut namminersortunut aningaasaqarnermut allaffissornermullu sunniutissat

Isumannaallisaanermut akiliutip ikaarsaarfigineqarnissaa ataatsimut isigalugu 1 mio. koruunit inorlugit sipaaruteqarfigineqartussatut naliliiffigineqarpoq. Sipaagassat taakku Mittarfeqarfinni sipaagaqarnermut atasutut isigineqassapput.

Droninut inatsisip atuutilerneratigut maleruagassanik, inuussutissarsiutinik ingerlataqartunut namminersortunut atassuteqarnermut oqinnerulersitsisussanik atuutsitsisoqalissaaq, maleruagassani suliaasaqarfimmi ineriartortitsinissaq immikkut siunnerfigineqarmat.

Innuttaasunut aningaasaqarnermut allaffissornermullu sunniutissat

Inatsisissatut siunnersuut innuttaasunut aningaasaqarnermut allaffissornermullu sunniuteqassanngilaq.

Dronit minnerit, pinnguatut atorneqartut nalinginnaasumik suunnginnerusunut killissarititaasut iluaniissapput.

Tusarniaaneq

Peqqussut 2017-imi maajip ulluisa 22-anniit juunip ulluisa 26-annut tusarniaanermut iserfissiakkut tamanut ammasumik tusarniaassutigineqarpoq, aammalu tusarniaaffiusunut ukununnga toqqaannartumik nassiunneqarsimalluni: Siulittaasup Naalakkersuisoqarfia, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik, Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermut Nukissiuuteqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Qaasuitsup Kommunia, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, Mittarfeqarfiit, Air Greenland, Integra Aerial Services aamma Kalaallit Nunaanni Politiit.

Inassuteqaat

Silaannakkut angallanneq pillugu inatsimmut allannguutissatut inatsisit assigiinngitsut maannatut iluseqarlutik Kalaallit Nunaannut atuuttussanngortinneqarnissaannut Naalakkersuisut akuersisinnaanerannik, Naalakkersuisut Assartuussinermut Illuuteqarnermullu Ministereqarfimmut nalunaaruteqarnissaannut Inatsisartut akuersinissaat Naalakkersuisunit inassutigineqarpoq. Tusarniaanermi akissuteqaatit tiguneqartut allannguuteqartitsinngillat.

Ilanngussat

- Silaannakkut angallanneq pillugu inatsimmut inatsisit allannguutaat Kalaallit Nunaanni atulersitaanissaannik peqqussut aamma silaannakkut angallatit pillugit pisinnaatitaaffiit nalunaarsorneqartarnissaannik inatsit pillugu imaqarniliaq.
- Silaannakkut angallanneq pillugu inatsimmut inatsisit allannguutaat Kalaallit Nunaanni atulersitaanissaannik peqqussut aamma silaannakkut angallatit pillugit pisinnaatitaaffiit nalunaarsorneqartarnissaannik inatsit pillugu kunnigikkormiut peqqussutaat.